

TRAKYA BÖLGESİ KADIN İŞGÜCÜ ANALİZİ

YEŞİM CAN

KIRKLARELİ-2013

Kırklareli Üniversitesi
Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi

TRAKYA BÖLGESİ KADIN İŞGÜCÜ **ANALİZİ**

HAZIRLAYAN

YEŞİM CAN

Kırklareli Üniversitesi Kültür Merkezi A Blok 39100
Kırklareli / Türkiye

Tel: 444 40 39 - 166

Faks: 0 (288) 212 23 59

E-Posta: kesam@kirkclareli.edu.tr

Web: <http://kesam.kirkclareli.edu.tr>

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi
Analiz No: 2013-02

© Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi yayınlarının tüm hakları mahfuzdur. Kaynak gösterilerek yayınlanabilir.

Y. Can. (2013). *Trakya Bölgesi Kadın İşgücü Analizi*. Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Analiz No: 2013-02, Kırklareli.

ÖZGEÇMİŞ

Yeşim Can, Muğla Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat ve Kamu Yönetimi bölümleri çift anadal mezunudur. Yüksek lisansını Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim dalında tamamlamıştır. İstanbul Üniversitesi'nde Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim dalında doktora eğitimini sürdürmektedir. Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda İktisada Giriş, Makro İktisat, Uluslararası İktisat, Para Teorisi ve Politikası derslerini vermektedir.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
Trakya Bölgesi Kurumsal Olmayan Kadın Nüfusu.....	1
Trakya Bölgesindeki Kadınların İşgücü Arzı ve İşgücüne Katılmama Nedenleri.....	2
Trakya Bölgesi İşgücü Piyasasında Kadın İstihdamı.....	3
Sonuç.....	5

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

KESAM ANALİZ

Analiz No: 2013-02

24/07/2013

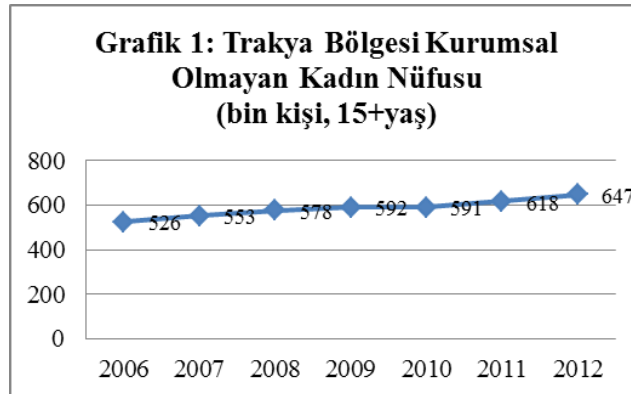
TRAKYA BÖLGESİ KADIN İŞGÜCÜ ANALİZİ

Giriş

Kadın işgücünün ekonomik faaliyetlerde aktif bir şekilde rol alması hem ülkenin ekonomik büyümesine katkı sağlamakta hem de kadınlara sosyal açıdan farklılık kazandırmaktadır. Çalışmada kadın işgücünün durumuna Trakya Bölgesi açısından bakıldığında ise, işgücüne katılma oranının ve istihdam oranının Türkiye ortalamasına göre yüksek, dünya ortalamasına göre düşük olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra bölgedeki kadınların çoğu tarım dışı sektörlerde istihdam edilmekte ve önemli bir kısmı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Analizde TÜİK'in Hanehalkı İşgücü İstatistikleri verilerinden yararlanılmıştır.

Trakya Bölgesi Kurumsal Olmayan Kadın Nüfusu

2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Trakya Bölgesi'nin toplam nüfusu 1.593.247 kişidir. Bu kişilerin 818.295 kişisi erkek, 774.952 kişisi ise kadındır. Bölgedeki kadın işgücünü analiz etmek için çalışmada 15 yaş ve üstü kurumsal olmayan* kadın nüfusu dikkate alınacaktır. Grafik 1, 2006-2012 yılları arasındaki verileri göstermektedir.

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

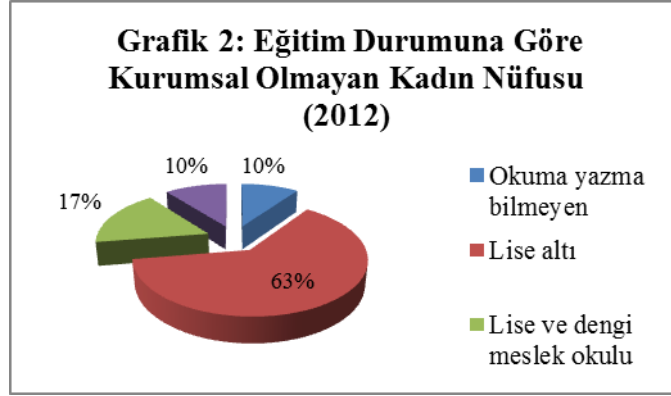
*Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Yeşim CAN
Öğretim Görevlisi

Bölgedeki kadınların çoğu tarım dışı sektörlerde istihdam edilmekte ve önemli bir kısmı ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır.

Çalışabilecek durumda olan kadınların yaklaşık üçte biri işgücünü arz ederken üçte ikisi çeşitli nedenlerle iktisadi hayatın içerisinde yer almamaktadır.

Trakya Bölgesi'nde 15 yaş ve üstü kurumsal olmayan kadın nüfusu incelenen yıllar arasında yaklaşık 121 bin kişi artmıştır. En son açıklanan 2012 yılına göre bu sayı 647 bin kişidir. Bu kadınların 63 bin kişisi okuma yazma bilmemekte, 405 bin kişisi lise altı eğitilmiş, 110 bin kişisi lise ve dengi meslek okulu mezunu, 68 bin kişisi ise yükseköğretim mezunudur. Grafik 2, bölgedeki kadınların yüzdesel olarak eğitim durumunu göstermektedir.

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

Grafik 2'ye göre bölgede işgücünü arz edebilecek kadınların çoğunun lise altı eğitilmiş olduğu görülmektedir. Yüksek öğretim mezunu kişilerin oranı %17 civarındadır ve oldukça düşüktür.

Trakya Bölgesindeki Kadınların İşgücü Arzı ve İşgücüne Katılmama Nedenleri

Bölgede çalışabilecek durumda olan kadınların yaklaşık üçte biri işgücünü arz ederken üçte ikisi çeşitli nedenlerle iktisadi hayatın içerisinde yer almamaktadır. Eğitim durumuna göre işgücünü arz eden kadınların sayılarını veren Tablo 1'de en dikkat çeken durum; 2008 küresel ekonomik krizin kadın işgücü arzını artırmış olmasıdır. En son verisi bulunan 2012 yılı için bölgedeki kadın işgücünün sayısı ise 221 bin kişidir.

Tablo 1: Trakya Bölgesi eğitim durumuna göre kadın işgücü arzı (bin kişi, 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Okuma yazma bilmeyen	9	6	4	6	10	7	5
Lise altı	98	99	103	103	115	118	117
Lise ve dengi meslek okulu	33	34	45	50	43	42	48
Yükseköğretim	22	27	40	41	36	42	51
Toplam	162	166	192	200	204	209	221

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

İşgücünü arz eden kadınların çoğu lise altı eğitimlidir. 2007 yılından sonra yükseköğretim mezunu kadınların işgücü arzı önemli oranda artış göstermiştir. 2010 yılında ise yükseköğretim ve lise dengi okul mezunu olan kadınların işgücü arzı düşerken okuma yazma bilmeyen ve lise altı eğitimli kadınların işgücü arzında artış gözlenmiştir.

TÜİK kişilerin işgücüne dahil olmama nedenlerini 9 maddede sınıflandırmaktadır. 2006-2012 yılları için bölgedeki kadınların işgücüne katılmama nedenleri Tablo 2 yardımıyla incelenebilir.

Tablo 2: Trakya Bölgesi'ndeki kadınların işgücüne dahil olmama nedenlerine göre sayıları (bin kişi, 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İş bulma ümidi yok	18	12	15	13	13	16	6
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar	41	30	27	33	28	30	22
Mevsimlik çalışan	1	0	2	2	0	1	1
Ev işleri ile meşgul olma	120	159	137	147	157	153	187
Öğrenci	24	34	48	41	32	31	42
Emekli	9	14	14	18	16	16	24
Özürü, yaşlı veya hasta	76	67	75	77	78	81	69
Ailevi ve kişisel nedenler	63	63	57	57	59	77	71
Diğer	11	8	12	5	3	3	3

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

İncelenen yıllar arasında ev işleri ile meşgul olma durumu en çok öne sürülen neden olarak karşımıza çıkmaktadır. 2012 yılında ev işleri ile meşgul olduğu için çalışma hayatına dahil olmayan kadın sayısı bölgede 187 bin kişidir. Ailevi/kişisel nedenler ve özürü, yaşlı veya hasta olma durumu ise bu nedenden sonra gelmektedir. Bu iki nedenin toplamı aynı yıl 140 bin kişi olmaktadır.

Eğitim durumuna göre işgücüne katılmama nedenleri incelendiğinde, 2012 yılı verilerine göre ev işleri ile meşgul olma durumunu en çok lise altı eğitimliler öne sürmüştür. İş bulma ümidi olmaması nedeniyle işgücüne katılmayanların çoğu da lise altı eğitimli kadınlardır. Yükseköğretim mezunu kişilerin işgücüne dahil olmama nedenleri arasında ise en fazla emekli olma durumu ve ailevi/ kişisel nedenler bulunmaktadır.

Trakya Bölgesi İşgücü Piyasasında Kadın İstihdamı

Trakya Bölgesi'nde işgücünü arz eden kadınların 2012 yılına göre ancak 195 bin kişisi istihdam edilmiştir. İstihdam edilen bu kadınların 41 bin kişisi tarım sektöründe çalışırken, 154 bin kişisi tarım dışı yani sanayi veya hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

İşgücünü arz eden kadınların çoğu lise altı eğitimlidir. 2007 yılından sonra yükseköğretim mezunu kadınların işgücü arzı önemli oranda artış göstermiştir.

Yıllar itibariyle incelendiğinde bölgedeki kadınların tarım sektöründe istihdam sayıları dalgalı bir seyir izlerken, tarım dışı sektörlerde istihdamı zamanla artmıştır.

Tablo 3: Trakya Bölgesi işteki duruma göre istihdam edilen kişi sayısı (bin kişi, 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım	47	48	40	41	48	46	41
Tarım dışı	96	101	122	123	129	135	154

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

Yıllar itibariyle incelendiğinde bölgedeki kadınların tarım sektöründe istihdam sayıları dalgalı bir seyir izlerken, tarım dışı sektörlerde istihdamı zamanla artmıştır. Özellikle 2008 yılında 2007 yılına göre ve 2012 yılında 2011 yılına göre bu sayı yaklaşık 20 bin kişi artış göstermiştir.

Tablo 4: Trakya Bölgesi'nde istihdam edilen kadınların işteki durumu (bin kişi, 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ücretli veya yevmiyeli	82	88	104	97	105	110	127
İşveren veya kendi hesabına çalışan	14	13	10	19	21	20	21
Ücretsiz aile işçisi	46	48	48	49	52	50	48

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

Tablo 4'e göre istihdam edilen bu kadınların çoğu ücretli veya yevmiyeli olarak çalışmaktadır ve önemli bir kısmı ise ücretsiz aile işçisidir. 2010 ve 2011 yıllarında ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların sayısı 50 bin kişi civarındadır. 2012 yılında ise bu sayı 48 bin kişiye düşmüştür. 2006 ile 2012 yılları arasında en çok artış ise ücretli veya yevmiyeli olarak çalışan kadınların sayısında olmuştur.

Bölgede istihdam edilen kadınların sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumunu gösteren Tablo 5'de dikkati çeken en önemli şey kayıtlı olmayan kadınların sayılarının 2008 yılına kadar kayıtlı olanlardan daha fazla olmasıdır.

Tablo 5: Trakya Bölgesi'nde istihdam edilen kadınların sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumu (bin kişi, 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kayıtlı	59	69	88	87	86	92	112
Kayıtlı değil	83	79	74	78	91	88	83

Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

Tablodan da görüleceği üzere 2008 yılından sonra sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olan kadınların sayısı artmıştır. 2010 yılında kayıtlılık durumunda azalış olurken kayıtlı olmayanların sayısı aynı yıl tavan yapmıştır. 2012 yılı verilerine göre ise sosyal güvenliği olan kadınların sayısı bölgede 112 bin kişi, istihdam edilen ancak sosyal güvenliği olmayan kadınların sayısı 83 bin kişidir. Bu durumda istihdam edilenlerin %42'si geleceğini güvence altına almamaktadır denilebilir.

Sonuç

Trakya Bölgesi'ndeki kadın işgücü verileri Tablo 6 yardımıyla yüzdesel olarak özetlenebilir.

Tablo 6: Trakya Bölgesi kadın işgücü özet tablo (% , 15+ yaş)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İşgücüne katılma oranı	30,8	30,1	33,2	33,8	34,6	33,9	34,2
İstihdam oranı	27,1	26,9	28,1	27,8	30,1	29,2	30,2
İşsizlik oranı	12,1	10,6	15,3	17,8	13,0	13,8	11,7
Tarım dışı işsizlik oranı	17,0	14,5	19,0	22,3	16,7	17,4	-

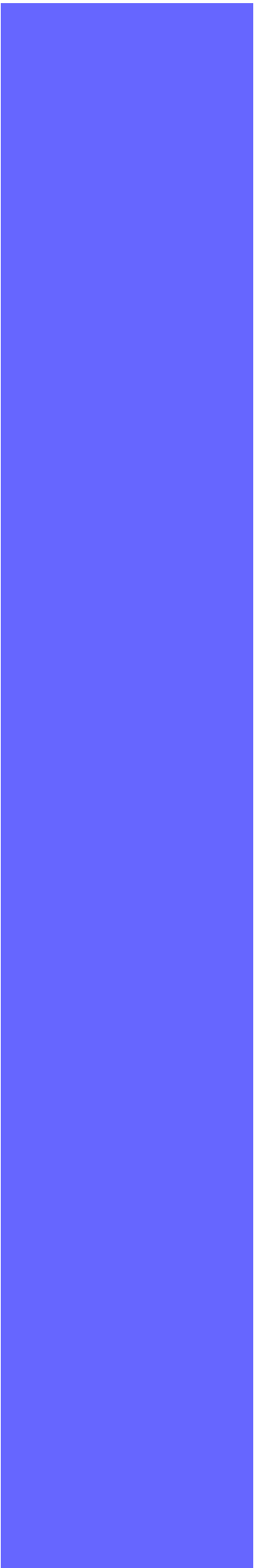
Kaynak: TÜİK, www.tuik.gov.tr

2006 ve 2012 yılları arasında bölgedeki kadınların işgücüne katılma ve istihdam oranları artış göstermiştir. İşgücüne katılma oranı %30,8'den %34,2'ye yükselirken, istihdam oranı %27,1'den %30,2'ye yükselmiştir. İşgücüne katılma oranının en yüksek olduğu yıl %34,6 ile 2010 yılı olurken, istihdam oranının en yüksek olduğu yıl %30,2 ile 2012 yılıdır.

Türkiye'de 2012 yılı verilerine göre kadınların işgücüne katılma oranı %29,5 ve istihdam oranı aynı yıl %26,3'tür. Trakya Bölgesi'nde kadınların işgücü arzları ve istihdam oranı Türkiye verilerine göre daha yüksektir. Ancak bu oranlar hala dünya ortalamasının altındadır.

İncelenen yıllar arasında bölgedeki kadınların işsizlik oranları 2008, 2009 ve 2011 yıllarında artmıştır. En son açıklanan verilere göre işsizlik oranı %11,7'dir. Bu oranın Türkiye ortalaması ise %10,8'dir. Tarım dışı işsizlik oranları ise her yıl işsizlik oranından daha yüksek gerçekleşmektedir.

Trakya Bölgesi'nde kadınların işgücü arzları ve istihdam oranı Türkiye verilerine göre daha yüksektir. Ancak bu oranlar hala dünya ortalamasının altındadır.

EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Tarihçe

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, 12 Ocak 2012 tarihinde Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı bir birim olarak kurulmuştur.

Merkezin Amacı

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi; başta Kırklareli olmak üzere Trakya Bölgesi'nde ve Türkiye'de köklü bir bilimsel araştırma geleneğini yerleştirmeyi, ulusal ve uluslar arası konularda siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal ve hukuki nitelikli bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmayı, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte ortak projeler yürüterek bilgi birikiminin oluşturulması ve paylaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Merkezin Çalışmaları

Kırklareli Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi en başta üniversitemiz öğrencileri için, daha sonra Kırklareli, Trakya bölgesi, Türkiye ve en nihayetinde de tüm dünyaya yararlı olabilecek araştırma projeleri gerçekleştirmek ve konferanslar düzenlemek yoluyla üniversitenin bilgi birikimini güncel ve değişen ihtiyaçlara yanıt verir biçimde halkla paylaşarak, üniversite ile içinde yer aldığı toplumu bağlayan bir köprü vazifesi görecektir.

Merkezimiz bünyesinde kurulan, Sosyal Politika Araştırmaları, Yoksulluk Araştırmaları, Demografi Araştırmaları, İktisat Politikası Araştırmaları, Para Politikası Araştırmaları, Finans Araştırmaları, Bölgesel Araştırmalar, Endüstri İlişkileri Araştırmaları, Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları ve Sivil Toplum Araştırmaları birimleri ile Merkezin amaçları doğrultusunda düzenli veya düzensiz ulusal ve uluslararası nitelikte seminer, konferans, açık oturum, panel ve benzeri etkinlikler düzenlemek, süreli ve süresiz yayınlar yapmayı hedefliyoruz.

Ekonomik ve Sosyal
Araştırmalar Uygulama
ve Araştırma Merkezi
Müdürlüğü
Kırklareli Üniversitesi
Kültür Merkezi A Blok
39100
Kırklareli / Türkiye

Tel: 444 40 39-166
Faks:+90 288 212 23 59

kesam@kirkclareli.edu.tr

<http://kesam.kirkclareli.edu.tr>

